

ELŐFIZETSI ÁRA
 „JÓ SZERENCSE” MELLÉKLETTEL EGYÜTT
 EGÉSZ ÉVRE 12.— K. | NEGYED ÉVRE. 3.— K.
 FÉLÉVRE 6.— K. | EGYES SZÁM —60 K.

FŐSZERKESZTŐ:
 DR. BISCHITZ BÉLA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 BUDAPEST, IV. (BELVÁROS), MOLNÁR-UTCA 33
 TELEFON 108—00.
 HIRDETÉSEK mm. SZÁMÍTÁSSAL DIJSZABÁS SZERINT.

Közlemények átvételét csakis a forrás megnevezésével engedjük meg.

Sujtlég és robbantóanyag.

A sujtóléggel küzdő munkahelyek fontossága napról-napra növekedik, mert a mind mélyebb és mélyebb nyomuló aknáknak révén szaporodnak azok az üzemek, melyekben a bányásznak a fellépő sujtóléggel számolnia kell. Az üzemek fejlődésével azok a berendezések is szaporodnak, melyek a bányalégveszélyt fokozzák s így méltánylást érdemel minden törekvés, mely a bányász amugy is ezernyi veszéllyel küzdő életét a földalatti munka legnagyobb rémétől: a bányalégrobbanástól igyekszik megmenteni.

A bányalég következtében történő balesetek három csoportba oszthatók: azok, melyek a bányalég gyuladása következtében állnak elő; továbbá a normális módon fejlődő bányalég által való megfulás és végül a bányalég hirtelen való fellépése. A bányalég gyuladása származhatik égő lámpák, villamos lámpák, robbantóanyagok és egyéb (esetleg ismeretlen) okok által. A robbantóanyag használata oly módon okozhatja a bányalég gyuladását, hogy a robbantás nem sujtólégbiztos anyaggal végeztetik, vagy pedig hogy a gyújtószinór nem felel meg és végül az által, hogy a sujtólégbiztos robbantóanyag maximális töltési mennyisége nem tartatott be.

Az esetek legnagyobb részénél a robbantóanyagok okozzák a bányalégrobbanást. Elsőrendű érdeke tehát minden bányásznak, akit sujtóléggel küzdő helyeken való munkára késztet végzete, hogy alaposan megvizsgálja, vajjon a használatba veendő robbantóanyag megfelel-e mindazon szabályoknak, melyek erre nézve hatóságilag elő vannak írva. A bányász ugyanis magának a robbantóanyagnak megvizsgálására nem vállalkozhatik, egyrészt azért, mert ehhez oly vegyi és egyéb szakismeretek szükségesek, melyek csak a robbantóanyag-gyárakban hosszú időn át való működés révén sajátíthatók el, másrészt pedig mivel teljes mérvben megnyugodhatik hazai hatóságaink lelkiismeretességében, mindenre kiterjedő körültekintő gondosságában és azt a robbantóanyagot, melyet felettes hatósága sujtólégbiztosnak elismer, teljes bizalommal sujtólégbiztosnak elfogadhatja és a szabályok betartásával használatba is veheti. Ha az el nem hárítható magasabb erőhatalom révén minden emberi számítás ellenére mindazonáltal baleset történik: a

felelős bányász nyugodtan mondhatja isten és ember előtt: kötelességemet teljesítettem, betartottam a hatóságom által előírt rendszabályokat, a balesetnek oka nem vagyok!

Sajnos azonban, alig van bányász, aki a sujtólégbiztos robbantóanyagokra vonatkozó rendeletek utvesztőjében a kellő tájékozottsággal bírna. Annyi a balvélemény és téves felfogás e téren, hogy a felelős munkavezető — bár akaratlanul is — könnyen áldozatává válhat a helytelen információknak és a fogalmak félreértésének. Oly nagy a felelősség és oly nagy a veszély a bányaléggel küzdő munkahelyeken, hogy nem végzünk felesleges munkát, ha a sujtólégbiztos robbantószerkezetre vonatkozó hatósági rendeletek homályába némi világosságot igyekszünk behozni.

Hogy mi a sujtólégbiztos robbantóanyag, hogyan határozzák meg annak veszélytelenségét, mily különböző felfogások és elméletek érvényesülnek ennél: bármily hálás és érdekes is a téma, nem óhajtunk vele ezuttal bővebben foglalkozni. Fogadjuk el alaptételül, hogy mindazok a robbantóanyagok, melyeket bányahatóságaink sujtólégbiztosnak elismernek, valóban sujtólégbiztosak is és ne kutassuk, hogy e sujtólégbiztonságot mi módon, mely segédeszközökkel, hol és mikor állapították meg. Legyen kiinduló dogmánk: amire a bányahatóság kimondja, hogy sujtólégbiztos, az valóban sujtólégbiztos is.

Tegyük fel tehát, hogy valamely robbantóanyagot sujtóléggel és szénporral küzdő munkahelyünkön alkalmazni akarunk. A bányarendőri szabályok értelmében e helyeken csak oly robbantóanyagokat használhatunk, melyeket a bányahatóság megenged. A teendők már most az, hogy a bányahatóságot megkérjük, engedje meg hogy az ilyen és ilyen összetételű, itt és itt készült robbantóanyagot sujtóleges bányákban használatba vegyük. A bányahatóság erre az illető anyagot — ne törődjünk vele, hol és hogyan, — megvizsgálja és a vizsgálat eredményéhez képest vagy megadja az engedélyt, vagy pedig elutasítja. Ha megadja, úgy egyszersmind meghatározza azt a maximális töltési mennyiséget is, a mely az illető robbantószerből egy-egy robbantásnál felhasználható.

Hogy minő robbantóanyag engedélyezését kérjük, az természetesen teljesen tetszésünkre van bízva. Ha választhatnánk a külföldön hasz-

nálatos anyagok között, úgy bizonyára arra esnék választásunk, melynek sujtólégbiztos töltési mennyisége a lehető legnagyobb (mert hiszen minél kevesebb lyukban minél több anyagot robbanthatunk, annál olcsóbb és jobb a robbantás eredménye) és így akadnánk pl. az Angolországban engedélyezett kb. 50 különféle sujtólégbiztos robbantóanyag közt nem egy olyanra, mely még 650 gramm töltésnél is biztonságot nyújt. Külföldi anyagot azonban nem választhatunk, mert a fuvar- és vámköltségek horribilis magassága a külföldi behozatalt lehetetlenné teszi. Így tehát csak a vámterület határain belül készülő sujtólégbiztos készítmények jöhetnek számításba, melyek közül eleddig csak egyetlenegy van, melynek megengedett töltési mennyisége 650 gramm. A többiek kivétel nélkül 450 vagy legfeljebb 500 grammig sujtólégbiztosak.

Tegyük fel, hogy az engedélyt megkapjuk; a robbantószert előírás szerint használjuk, többet, mint a megengedett töltési mennyiséget nem engedünk elhelyezni és mindamellett az el nem hárítható magasabb erőhatalom folytán, melylyel szemben teljesen védtelenek vagyunk — baleset történt. Nyugodt lelkiismerettel várjuk a vizsgálatot, mert hiszen az előírás szerint használt robbantóanyagot felettes hatóságunk engedélyezte. És legnagyobb meglepetésünkre mégis csak ránk bizonyul, hogy a felelősség minket terhel, mert kiséül: hogy a robbantóanyag, mely ugyan sujtólégbiztosnak volt deklarálva, nem birt a forgalombahozatali és szállítási engedélyvel.

Tehát jól értsük meg: hogy valamely robbantóanyag sujtóléggel küzdő bányákban alkalmazható legyen, ehhez szükséges a bányakapitányság engedélye. De hogy a szóban levő robbantóanyag egyáltalán használható legyen, ahhoz egy másik hatóságnak, a magyar királyi belügyminisztériumnak forgalombahozatali és szállítási engedélye szükséges. Nem elég tehát az, hogy valamely robbantóanyag sujtólégbiztosnak legyen deklarálva: szükséges még az is, hogy egyáltalában forgalomba hozható és szállítható legyen. Ha be is bizonyítjuk, hogy a bányahatóság előírásainak megfeleltünk, nem szabadulhatunk a felelősség alól, mert megszegtük a belügyminisztérium 40302—1890. számú rendeletét, mely felelősségre vonja mindazokat, akik általában nem engedélyezett robbantószereket vásárolnak, szállítanak, használnak, vagy használatra másoknak átengednek.

Nem végünk tehát felesleges munkát, ha erre bányászainkat figyelmeztetjük. A veszély igen nagy, annál inkább, mert tudomásunk szerint az osztrák készítményű anyagok csakis a bányahatóságok által vannak sujtólégbiztosnak deklarálva, de a belügyminiszter szállítási és forgalombahozatali engedélyével nem bírnak. Óva intjük bányászainkat ily robbantószerek használatától: ha már osztrák gyártmányu anyaggal robbantanak, legalább kérjék be a gyárostól a magyar belügyminisztérium forgalombahozatali és szállítási engedélyének hiteles másolatát, hogy

szükség esetén az mindjárt kéznél legyen. És ha azt teszik, ne legyenek tekintettel arra, hogy a gyár állami intézmény-e, vagy magánkézben van, mert ez a felelősségre semminemű befolyással nincs. A legjobban azonban, ha már a magyar ipar támogatása szempontjából is, csupán magyar gyártmányu sujtólégbiztos robbantószert használunk.

A „sujtolégbiztos“ és „biztonsági“ robbantószerek közti különbségről legközelebb írunk.

B. A.
bányamérnök.

HAZAI HIREK.

Egy új köszénbánya.

Már egyszer hirt adtunk a „Tihói Köszénbánya Részvénytársaság“-megalakulásáról. Elmondottuk akkor, hogy a társaság nagy fába vágta fejszét, amikor 50.000 korona forgótökével háromezer waggon szén elszállítására rendezkedett be, nem is beszélve az iparvám, szénosztályozó és munkáslakások építéséről. Azóta bő tudósítást kaptunk az új bányáról.

Az a hatalmas köszénterület — írja tudósítónk — mely az Almásvölgyében nyert elhelyezést és Kiozsmegye északnyugoti részében, Magyaragyzsombornál veszi kezdetét és 45 km. hosszúságban, átlag 40 km. szélességben északfelé vonulva Farkasmező, Kiskeresztes és Szalonna községek által van határolva, már régen felkeltette a bányászat figyelmét.

Több mint 20 éve, rövidebb és hosszabb időközökben, majd egy, majd más vállalkozó folytatott itt kutatási munkálatot, mely munkálat azonban rendszerint csak abból állott, hogy a föld színéhez közel fekvő, könnyen jöveszthető szénrétegek kiraboltattak.

Csak a legutóbbi években kezdték meg Farkasmezőn, Kiskeresztesen és Szalonnán, valamint az ezen területek közepén fekvő Tihón, a rendszeres, csapás és dőlés irányában haladó feltárásokat és itt alakultak meg az első bányatársulatok.

Mindezen helyek közül, úgy földrajzi, valamint geológiai szempontból, egyrészt a vasúthoz való közelsége, másrészt a szénfekveteknek a völgy feneke feletti elhelyezkedése következtében, a tihói-előfordulást tekinthetjük legkedvezőbbnek. Itt máris három olyan völgyfenék feletti fekvetet ismerünk, mely nagy kiterjedésében hatalmas mennyiségű, jó minőségű barnaszén kiaknázását biztosítja. Ezen fekvetek abban is előnyösen különböznek a farkasmezői, kiskeresztesi és szalonnai fekvetektől, hogy itt előtörő vízzel nem kell küzdeni.

A tihói szénterület eddig a Rottenberg testvérek tulajdonát képezte és ezen szénterület rendszeres kiaknázását tűzte ki feladatául, egy dési érdekeltség, mely erre a célra egy részvénytársaság alakításán fáradozott.

**TURUL A LEGMEGBIZHATÓBB TÖMÍTŐLEMEZ
LEGMAGASABB NYOMÁSHOZ. KIZÁRÓLAGOS RAKTÁR:**

**ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-ÚTCA 1. GRISHAM PALOTA.**

Az alapítók által tervezett részvénytársaság „Tihói Kőszénbánya Részvénytársaság” céggel a múlt hó 21-én alakult meg Désen.

Az alakuló közgyűlés a múlt hó 21-én a vármegeház kistermében 24 részvényes jelenlétében tartott meg és az elnöki tisztet a megjelentek egyhangú bizalmából gr. Bethlen Balázs főispán töltötte be, kit erre a tisztségre az alapítókból álló küldöttség kért fel. Az elnök, székét elfoglalva, röviden vázolta a részvénytársaság közgazdasági jelentőségét és vállalt munkára biztatva a megjelenteket, a közgyűlést megnyitottnak jelentette. Ezután a betérjesztett aláírási ivatekből megállapította, hogy az 500.000 korona alapítókével tervezett részvénytársaság részvényei jegyezettek és a törvény által megkövetelt 30% befizetés tényleg teljesített.

Majd az alapszabály tervezet vétetett sorra és azok elfogadása után, egyhangú elhatározás alapján kimondatott, hogy a „Tihói Kőszénbánya Részvénytársaság” Déz székhellyel megalakult.

Az alapítók, a kereskedelmi törvényben gyökeres jogaik alapján, a részvénytársaság igazgatóivá három évre, gr. Bethlen Balázs, Fejérváry Jenő, gr. Kornis Károly, Aradi Károly, Galbory Sándor, Rottenberg Mihály, Rottenberg Mór, dr. Veisel Ernő és Wertheimer Áron részvényeseket neveztek ki.

A közgyűlés egyhangú elhatározással a felügyelőbizottság tagjaiul Hatfaludy Erő, dr. O. Weress József, Brugovitz József, Keczely László és Keresztes Jenő részvényeseket választotta meg, kik Brugovitz Józsefnek még a közgyűlésen tett bejelentése szerint, elnökül Hatfaludy Ernőt választották meg.

A közgyűlés az alapítóknak sikeres működésükért köszönetét fejezte ki és részükre a felmentvényt megadta.

A közgyűlés befejezése után az igazgatóság nyomban ülést tartott és buzgó munkájuk elismerésül elnökévé gr. Bethlen Balázst, alelnökévé pedig Fejérváry Jenőt választotta meg.

Az igazgatóság, beható tárgyalás után elhatározta, hogy a bányateleptől Szurduk állomásig vezető mintegy 4 km. hosszú iparvasutat sürgősen megépítteti és a szükséges munkás- és tiszt lakás felépítését megkezdi.

Az alapszabályai értelmében a társaság kereskedelmi igazgatójává Rottenberg Mihályt, üzemvezető igazgatójává pedig Rottenberg Mórt nevezte ki. Egyben a sürgős ügyek haladéktalan ellátása céljából végrehajtó-bizottságot szervezett, melynek tagjaiul, az üzemvezető és kereskedelmi igazgatón kívül, Aradi Károly és Gálbory Sándor igazgatósági tagokat kérte fel. Ezek lettek kiküldve arra is, hogy a társaság bá-

nyait és ennek leltárfelszerelését átvegyék. Az igazgatóság által a részvénytársaság ügyészévé dr. Lázár Lajos, titkárává pedig Szalay Kálmán választott meg, illetve neveztetett ki.

Nemzetközi mélyfuro-kongresszus Budapesten. Előző számunkban tettünk említést az őszszel Budapesten tartandó nemzetközi mélyfuro kongresszusról. Northausenből most küldték meg lapunknak ezen kongresszus programját, melyet az alábbiakban közlünk: Furóhőrnökök és furótechnikusok XXV. nemzetközi vándorgyűlésnek és „Verein der Bohrtechniker“ rendes közgyűlésének ideiglenes programja szeptember 17-től 20-ig. Szeptember 17. Vasárnap: Este fél 8 órakor a tagok és vendégek összejövetele és üdvözlése. A részvételi jegyek és ünnepi irat stb. kiadása. Szeptember 18. hétfő: D. e. 10 órakor a XXV. nemzetközi vándorgyűlés megnyitása, a vendégek üdvözlése. Előadások és viták 1 óráig. A gyűlés tartama alatt a hölgyek körutazása és a város megtekintése. D. u. 5 órakor ünnepi ebéd. Szeptember 19. kedd: D. e. 10 órakor a „Verein der Bohrtechniker“ XVII. rendes közgyűlése, jelentés, választások, az előadások folytatása, ezt következőleg kis exkúrsió, közös vacsora, esetleg színház. Szeptember 20. szerda Nagyobb kirándulás a vidékre, közös ebéd, este összejövetel és a gyűlés bezárása. Urak részvételi jegye 20 korona. Hölgyeké 10 korona. Azon urak, akik a gyűlés tartama alatt előadást óhajtanak tartani, felkértenek, hogy választott témájukat mielőbb jelentsék be az elnöknek. Minden küldemény W. Zaeringer Northausen am Harz küldendők. Hans Urban m. p. titkár, W. Zaeringer m. p. igazgató, elnök.

A Steg igazgatótanácsában tudvalevőleg rövidebb idő óta helyet foglal dr. Sieghart Rudolf, volt osztrák miniszterelnökségi államtitkár is. Akkor lépett be oda, mikor Herz Gyula hasonló tagsága megszűnt. Ez a változás mindenképp fontos a szab. Osztrák-Magyar életében, mert Sieghart minden tekintetben kiváló s nagy koncepcióju férfiú. Semmit sem von le érdeméből az, hogy mint a Boden-Credit Anstalt elnöke ül be a Steg igazgatótanácsába, annál az erős kapocsnál fogva, mely e két intézet közt van. Sieghart az a kivételes férfiú, akiben az osztrák kormányok talán először hajoltak meg egy állam életében annyira fontos elv előtt, hogy „Der richtige Mann auf richtigen Platz“, tehát egész embereket állítsanak s mindig a nekik megfelelő helyre. Ő volt az, aki a közelebbi kiegyezési tárgyalásokban az osztrák kormány esze volt s oroszánrésze volt abban, hogy azok Ausztria javára oly fényesen ütöttek be. Pedig csak az osztrák miniszterelnökségi sajtóirodát vezette volna, de fungált is az osztrák sajtó olyan egyértelműséggel, mint a magyar soha. Olyan riadókat fuvatott állama érdekeiért, hogy azok előtt a mi álláspontunknak meg kellett hajolnia. Másfelől a tárgyalásokon fényes készségével és

SZIVATTYUKAT és MÉRLEGEKET

G A R V E N S W E R K E

WIEN, II., HANDELSQUAI 130.

(B. 96/43/46.)

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

gyárt mint különleges-
séget és legnagyobb rak-
tárt tart épület- és dia-
phragma - szivattyukban

tudásával feltétlenül irányított. — Midőn politikai állását otthagya, mint őszinte ember megmondta, hogy a magyarokkal békésen kíván együttműködni gazdasági téren. Azon intézetek, ahol helyet foglal, majdnem mind a magyar érdekeltségeiknél fogva erősen belenyulnak a mi közgazdasági életünkbe. Ilyen a Steg is. És kívánatos is, hogy ez az erős férfiú, felvirágoztatni óhajtván a nevezett vállalatot, üdvösen hasson közre a Stegben kétségkívül felhalmozott nagy magyar közgazdasági érdekekre.

Osztályülés A Bányászati és Kohászati Egyesület nagybányavidéki osztálya július 22-én Borpatakon osztályülést tartott, melynek tárgyai voltak: 1. Elnöki bejelentések. 2. A selmeci bányászati és erdészeti főiskola segélyző egyesületének átirata a létesített „Mensa Academica” ügyének támogatása tárgyában. 3. A borpataki aranybányászat ismertetése nagylőznai Pokol Elek által. 4. Indítványok. Az osztály elfogadta nagylőznai Pokol Elek bányatulajdonos szives meghívását — a borpataki aranybányászat közelebbi megismerése céljából — s osztály ülést kirándulással kötötte egybe, melynek sorrendje ez volt: Indulás Nagybányáról fél 11 órakor. Megérkezés után bányajárás, zuzóművek stb. megtekintése. Déli fél 2 órakor közös ebéd. Esti fél 7 órakor vacsora. Esti 8 órakor indulás vissza.

Az artézi fürdő védőterülete. Budapest székesfőváros törvényhatósága, mint a városligeti artézi fürdő tulajdonosa, a budapesti magyar királyi bányakapitánysághoz folyamodott az artézi fürdőforrás védőterületének végleges kijelölése iránt. A bányakapitányság ez ügyben a tárgyalást szeptember 2-ikának délelőtti 9 órájára tűzte ki a Sándor-utcai régi országház tanácskozási termében. Azok a forrás- vagy telektulajdonosok, akiknek e megállapítás ellen kifogásuk van, észrevételeiket írásban közölhetik a bányakapitánysággal, esetleg élőszóval előadhatják a kitűzött tárgyaláson.

Ellopott bányairóda Mecsekszabolcsról írják lapunknak, hogy a hajózási társulat mecsekszabolcsi bányagondnoki irodájában a napokban betörők jártak. A betörők a folyosó rozoga ablakát rázás által felnyitották és a folyosón át a nyitott irodába mentek. Itt az összes irodafelszereléshez tartozó tárgyakat, az ébresztő órától a radirgumiig összeszedték és elvitték.

Az erdélyi bányatársaság, melynek egeresi bányáiban magas caloríaju szén termeltetik s mely belga tőkékkel keletkezvén, nemrégiben erősebb lendületnek indult, immár válaszutra került. Nem azt értjük ezalatt, mintha válság következett volna be. Ellenkezőleg. Most van azon az uton, hogy erős koncentrikus kezeléssel megadják azt a biztos irányítást neki, amely méltán megilleti. Cégjegyzésére ezentul t. i. egyedül eddigi vezérigazgatója, Grósz Frigyes ruházattal fel, amivel egyidejűleg kiléptették igazgatóságából Pollák Gastont és Kapos Miklóst. Grósz Frigyes igen erős akaratu ember, aki az egeresi bányákat átvevén a franciáktól, ugyszólván tisztán

szaját áldozatkészségéből, milliós befektetésekkel tárta fel az egeresi széntelepet. Ezzel az országnak hozott áldozatot, hogy Kolozsvártól 1/2 órányira a fővonalon, tehát Erdély szívében, egy vasuti üzletvezetőség székhelyén nyitott bányászatot, amivel elérte, hogy ennek sohase volt oka szénhiány miatt panaszkodnia. Ennek a bányának van jövője és rendeltetése az erdélyi részeken. Legalább is annyi, ha nem több, mint a favorizált borsodi bányáknak.

Szerencsétlenségek. Petrozsényből írják lapunknak: Gurka Vince vállalkozó f. hó 18-án a bányában dolgozott s dinamittal robbantani akart, de a robbanás keresztül törte a felette lévő réteget s az ott álló Gurkát úgy fejbevágta a kitörő föld és sár, hogy a szegény ember agyrázkódás és belső sérülés folytán rövidesen meghalt. Felesége és hét gyermeke gyászolja a szerencsétlenül járt családapát. A Salgótarjáni bányatársulat humanismusát eléggé bizonyítja, hogy a férj vállalatát meghagyta az özvegy asszonynak. — Brádi tudósítónk írja, hogy ott is bajt okozott a dinamit. Simon Juon bányamunkás feltékeny volt a feleségére s egy heves boros-vasárnap jelenet után pokoli tervet eszelt ki. Egy dinamittöltényt teljesen felszerelve helyezett el zsebében s így várta neje hazatérését. Miután Simon Juonné sokáig késett, a férj teljesen elázott s ily állapotban kiment a kertbe, hogy a füben megpihenjék. Sétaközben Simon Juon elbukott s esés közben a dinamittöltény egy kőhöz ütődhetett, és felrobbant s a szerencsétlen ember testét cafatokra szakgatta. Eltorzult holttestét neje lelte meg a kertben, aki erről jelentést tett a hatóságoknak. — Ugyancsak itt említjük meg, hogy a Pennsylvánia-állambeli sikervillei szénbányában robbanás történt, amelynek 22 bányász esett áldozatul. — A cararai márványbányában történt szerencsétlenségnek 10 halottja volt, mert a romok alól egyetlen munkást sem sikerült élve előhozni.

Vízbefullt bányász. Sopronból táviratozzák nekünk: Rausch János huszonnégy éves bányász át akarta uszni a brennbergi tavat. A tulsó parttól mintegy herminc lépésnyire Rausch segítségért kiáltott s azután nemsokára elmerült. Kropf János bányásztársa beugrott a vízbe, de csak Rausch holttestét húzhatta ki. Rausch lábát görcs fogta el és a különben kitűnő uszót így érte a szerencsétlenség.

Egy bányakapitány harcias találmánya. Ajánlott-expresslevelet kaptunk Oravicáról. Azt jelenti ottani tudósítónk nagy sietve, hogy Balajthy Barna m. kir. bányakapitánynak valami nagyszerű találmánya lehet. Városszerte beszélnek róla, találgatják a találmány mibenlétét, de bizonyosat senki sem tud. Annyi mégis valószínű, hogy katonai találmányról van szó, mert a hadvezetőség állítólag már édeklődött a dolog iránt. Utána néztünk a szabadalmi hivatalban, hogy megtudjuk, mi igaz, mi nem, ezekből a kósza hirekből. Két napig keresgélünk buzgón a szépen sorba rakott legújabb találmányok között s a harmadik napon meg is találtuk Balajthy kapitány találmányát. Hát — ágyut talált fel bős Balajthy Barnabás uram és pedig olyat, hogy az nemcsak egy csendes bányakapitánynak, de egy marcona tüzérkapitánynak is becsületére válnék. Ágyut bizony és nem valami kohászati eljárást

Eredeti FREDIT CSAPÁGYFÉMEKET minden célnak megfelelő minőségekben gyárt kizárólag az:

ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA.

vagy új bányászati szerszámot. Az új ágyu főleg abban különbözik a régiektől, hogy egy alkalmas berendezés csökkenti az ágyu visszafutását az elsütés alkalmával. Az eddigi tábori ágyuknál azonban mégse lehetne hasznát venni Balajthy találmányának, mert a visszafutó csövet a glicerín-rugó ugyanis visszaviszi a helyére. A tarackoknál pedig a sarkantyú akadályozza a készülék hátrafutását, ámbátor a tarackrossz talajban mégis visszafut. Mi, akik különben békességes és pontos adófizető-polgárok vagyunk, igen nagyon megijedtünk az új ágyutól. Modern hadvezetőségünk kapva-kap minden újítás után, amely hadseregünket fejleszti és tökéletesíti és így nincs kizárva, hogy a hadvezetőség a bányakapitány ötletes-találmányára is ráteszi kezét, újabb millió kiadást zudít a gyanutlan adófizetők nyakába.

A Budapesti ásványolajgyár részvénytársaság folyó évi július 31-én déli 1/2 órákor a IV. ker., Veres Pálné-utca 30. sz. a. tartja XX. rendes közgyűlését. A társaság mérlegszámlája 1911. március 31-én Tartozik: Ingatlanok és ingóságok Budapesten 3,928.024 K 66 f. Befektetések Jedlicén 2,668.554 K 25 f. Árukészletek 897.027 K. Adósok 2,167.027 K 24 f. Értékek és készpénz 54.183 K 34 f. Atmeneti tételek 39.814 K 55 f. Veszteségelővitel 1909/1910. üzletévről 306.203 K 28 f. Veszteség 1910/1911. üzletévben 316.077 K 44 f. Összesen 10,377.811 K 76 f. Követel: Részvénytőke 2,500.000 K. Tartalék és törlesztési alapok 1,929.854 K 24 f. Hitelezők 4,750.146 K 05 f. Jedlice miatt továbbított intézmények 1,167.234 K 71 f. Tisztviselői nyugdíjalap 30.576 K 76 f. Összesen 10,377.811 K 76 f. — A nyereség-vesztégszámla 1911. március 31-én: Tartozik: Veszteségelővitel 306.203 K 28 f. Kétes követelések 3576 K 20 f. Kamatszám 205.234 K 03 f. Összköltség 160.500 K 17 f. Javítás és fenntartás 52.571 K 01 f. Összesen 728.084 K 69 f. Követel: Gyártási számlától 105.803 K 97 f. Veszteségelővitelért 1909/1910. üzletévről 306.203 K 28 f. Veszteség az 1910/1911. üzletévben 316.077 K 44 f. Összesen 728.084 K 69 f. —

A Jedlicsei ásványolajművek mérlegszámlája 1911. március 31-én: Tartozik: Ingatlanok és ingóságok 2,638.554 K 25 f. Árukészletek 698.370 K 56 f. Adósok 413.537 K 55 f. Atmeneti tételek 15.516 K 07 f. Veszteségelővitel 1909/1910. üzletévről 429.781 K 29 f. Veszteség 1910/1911. üzletévben 430.924 K 82 f. Összesen 4,656.684 K 54 f. Követel: A „Budapesti ásványolajgyár részvénytársaság” követelése 2,355.410 K 96 f. Törlesztésekért 313.143 K 29 f. A „Budapesti ásványolajgyár részvénytársaság” forgatmányával továbbított elfogadványok 1,167.234 K 71 f. Hitelezők 820.895 K 58 f. Összesen 4,656.684 K 54 f.

A Mélyfurási és Földgáz Részvénytársaság. Nem az első földgáz r.-t. A napilapok akképp számolnak be a „Mélyfurási és földgáz r.-t.”-ről, mintha bizony ez egy újdonsült részvénytársaság volna, amely direkt a sármási gázra keletkezett volna s mély resignációval jelentik, hogy ime, veszteségben született. Ez legalább is tévedés. Jó pár éve, hogy ez a társaság existál, de nem segíthetett rajta még az sem, hogy néhány mélyfurás eszközlését Wekerle annak idején rábizta az állami szénakció kezdetén.

Nem bocsátkozunk részletekbe s fiaskóit sem írjuk le. A mélyfurás olyasvalami, amihez tapasztalás és hozzáértés kell, ez pedig minden tekintetben hiányzott ennél a mélyfurási r.-t.-nél. Szóval alapszabályaiban lefektetett egyik tárgya nagyon fogyatékosan valósult meg ennek a társaságnak. A másiktól sem lehet semmi jót elmondani. T. i. ez a társaság épp oly kevéssé volt mélyfurási, mint földgáz-társaság. Egyik igazgatója az addig felfedett apró földgáz-felkadásokra alapította ezt a részvénytársaságot, de korántsem a mai, epochálisnak mondható gáz-előfordulásokra. Erre vall, ezt tanúsítja a mindössze 150,000 koronára rugó alaptőke, amiből igazán nem lehet semmi eredményt teremteni, akár a mélyfurás terén, ahol egy valamirevaló furólyuk is belekerül ennyibe, hát a gázkiszhasználás terén?

Azzal hát végeztünk, hogy a napilapok felületese információja, mely ezt az „első földgáz r.-t.”-nak tünteti fel, nem állja meg a helyét. De, ha valamivel alaposabb szemléletre érdemesítjük a társaságnak dec. 31-én lezárt s most, a közgyűlés ötletéből nyilvánosságra hozott mérlegét, nyomban szembeötlök, hogy a társaság egész pénzkészlete sem több 46 koronánál, ellenben azt a rozoga pár furógarnitúrát leltárában 101.000 korona értékben szerepelteti. Ez is érthetővé teszi egyrészt azt, hogy 1909-ben már elveszett a társaság alaptőkéjének 1/3-ada, mintegy 45.000 korona s ehez járult 1910-ben veszteséges furásokra feltüntetett 7.000 korona. Ezenfelül értékcsökkenés címén leírni csaknem 30.000 koronát s kamatok címén megterhelik mérlegüket 10.000 koronával. Ha már most azt is kihámozzuk, hogy saját beismerése szerint nem kevesebb, mint 74,325.30 koronát tüntetnek fel a mérlegben, konstatálhatjuk, hogy az alaptőkének több, mint a fele elveszett.

Mi ebben az esetben a társaság igazgatóságának kötelessége? Ha nem akar súlyos következményekkel járó felelősséget a nyakába venni, azonnal közgyűlést kell, csakis ezzel a szemponttal számolandó, összehívni, mely határozzon a társaság fennállása, vagy feloszlása felett. Mi ezen r.-t. közgyűlési meghívójában ezt a tárgyat nem találtuk. S mivel a kereskedelmi jog szerint a részvényesek összesége csakis a napirendre tűzött tárgyakon határozhatnak, azt hisszük, hogy nem helyesen járt el a társaság igazgatósága, mikor a kereskedelmi törvény 187. §-a fölött egyszerűen elsikamlík. Mi kételkedünk abban, hogy ennek a társaságnak vagyona fedezné a tartozásokat. A leltár, melyben 100.000 koronával szerepel néhány rozoga furógarnitúra, aligha vall erre. Már pedig, ha a társaság vagyona nem fedezi a tartozásokat, az igazgatóság ezt csődnyitás végett tartozik a budapesti keresk. tör-

Úti bőröndöt

és egyéb finom bőrárut legelőnyösebben vásárolhat a készítőnél

Csángónál

Budapest, IV., Múzeum-körút 5. Telefon 67-00.

Grand Prix aranyérem Páris.

Olcsó szabott árak. A cím fontos.

(B)9832|611|24

vényszéknek bejelenteni, még pedig büntetés terhe mellett. Hol van mindennek nyoma? Van erről szó a társaság meghívójában, melyben szendén csak annyit mondanak, hogy van indítvány is. Honnan tudja meg a szerencsétlen részvényes, kinek már volt része chablonos közgyűlésekből, hogy most élet-halál kérdésekről méltóztatnak az igazgatóság tagjai előterjesztéseket tenni, ha ezt semmiképp sem publikálják s ez elől mesterségesen elzárkóznak? A részvényes nem megy el a közgyűlésre s egyszerre csak arra ébred, hogy füstbe ment a pénze. Mi van e nagy titkolózás mögött s eleget tett-e fentírt kötelességének a társaság igazgatósága s a felügyelő-bizottság, hogy egyéb kötelességei teljesítéséről ne is szóljunk. Megvállik, mit határozott a július 27-ikén tartott közgyűlés, melynek lefolyásáról mindaddig nincs értesülésünk.

A tétényi kohó. A Közlekedés és Közgazdaság című lapból vesszük át az alábbi hírt, amely a tétényi kohó szomorú történetét mondja el ilyen-ílyen:

Ne sutor A régi mesebeli cizmadia esete, akinek megmondták, hogy ne menjen a varga a kaptafáján tul. Ez jut eszünkbe, mikor a Máv. tétényi kísérletezéséről hallunk, ami persze nem is annyira a Mávé, mint a kereskedelemügyi miniszteriumé. Ez adta t. i. a módot s lehetőséget arra, hogy a közgazdaság terén megint gazdagabb legyünk egy — éretlenséggel. Elmegy a miniszterhez egy derék férfi, persze egy ötletet hordván a tarsolyában. Az ötlet az, hogy ónszükségletet, melyért ennyi s ennyi megy évenként külföldre, ne szerezzük be többé az eddigi beszerzési helyein — mondjuk a londoni piacon — hanem csináljunk kohót itt s vigan kiolvashatjuk magunknak itthon a szükséges ónmennyiséget. Kolosszális ötlet ugyebár? A miniszterium is ennek tarthatta s mindennekfelett ujnak, noha — és ezt egészen szerényen jegyezzük meg — évek óta nem egyszer emlegette „A Bánya“ című, Budapesten megjelenő s a kereskedelemügyi miniszteriumba is járó szaklap. Az ötletes férfi is onnan merítette ötletét s kitapasztalván, hogy a miniszteriumokban nem olvassák az illetékes ügyosztályok az őket érdeklő eseményeket, mint geniális ember talált fogad-

tatásra és bizony senkinek se jutott eszébe megkérdezni tőle, hogy ugyan, tisztelt lángész, miért is nem boldogult az ön Lipót-köruti magánmérnöki boltjával, ahol rossz petróleum-lámpákat, gépszijákat és kályhakat árult. Egyszerűen beugrottak neki s ha igaz az értesülésünk, Tétényben megkezdték a Máv. terhére a kohó építését, sőt be is fejezték, csak az a baj, hogy rosszul. No, mert a geniális férfiú tulságosan értette a dolgot, lévén ő aligha a selmeci akadémiából kikerült kohász. Vajjon kérdezősködött-e a kereskedelmi miniszterium Selmecen, ahol az európai színvonalon álló főiskola kohász-professzora egy valóban geniális fiatalember? Avagy az ottani állami kohóhoz fordult-e vajjon kérdéssel? De sőt a szintén állami zalatnai kohóban érdeklődtek-e a kereskedelmi miniszterium részéről egy és más iránt, mielőtt ebbe a kohóba s kohóépítésbe beugrottak? Pedig a zalatnai kohó elsőrendű nyereséges vállalkozás, ami az állam vállalataiban ritka, mint a fehér holló s az ott gyártott kénsav verseng minden más gyártmánnyal. Az érdeklődés is egyszerű. Az itt említett 3 intézmény a pénzügyminiszterium fenhatósága alatt áll s egy egyszerű átirat a Várba, megtette volna a magáét. Így azonban megépült a tétényi kohó, ott hevernek a Máv. szép ónérci, mert az üzembehelyezés napján megrepedt a kohó alapzatának foglalatja. Most aztán ismét a kereskedelemügyi miniszterium subvenciójával hozzáfoghátnak a tanulmányozásokba itt s a külföldön, mert nálunk nem hamarkodnak el semmit.

Nem fuzionálnak. Aki Weiss Manfréd gyárainak sziklaszilárd voltáról sejtéssel bir, csak mosolyoghatott azon, hogy „fuziót“ emlegettek közte s a Ganz-Danubius közt. Nem, mintha ez utóbbi nem volna egyenértékű vele, sőt egy erősebb s közelebbi érdekösszeköttetés érhető is e vállalatok sok tekintetben egymásra utalt helyzeténél fogva. Weiss Manfréd azonban a legelső s legnagyobb nagyiparos hazánkban, aki ilyenképpen a legelső helyet foglalja el. Nagyobb e szempontból, mint báró Hatvany-Deutsch Sándor, aki családi gyárakat stb. stb.-ket irányít. Javakorabeli ember, akinek eleme a munka. Tehát nem fuzionálnak. Legfeljebb azon bizalmasabb viszonynál fogva, melyben a Hitelbankkal van, amely viszont a fenti gyárak finanszírozója, lehet szó valamiféle közelebbi érdekösszeköttetésről, amiből aztán a fuzió mesék is keletkeztek.

A „Várpalotai ipartelepek r.-t.“ e hó 31-én tartja rendes közgyűlését a társaság palotai helyiségeiben, melyen bizonyosan megjelenik berlini s németországi érdekeltsége is.

Szénforgalom. A Máv. vonalai mentén fekvő kőszénbányák a június hó 25-étől július hó 1-ig terjedő héten, hat munkanap alatt összesen 11,543 kocsirakomány szenet adtak fel; 2042 kocsirakománnyal kevesebbet, mint az előző héten, ellenben 979 kocsirako-

Szlovákiai sósvíz

CZUKORBETEGSÉG ELLEN
speciális gyógyital.
KÖHÖGÉST, REKEDSÉGET, IDULT GYOMOR ÉS
HUGYSZERV BAJOKAT
GYÖKERÉSEN GYÓGYÍT.

Megrendelhető a „Magyar Ásványvíz Forgalmi és Kiviteli R.-T.“-nál, Budapest Telefon 162-84

(B 2270 411 17)

RUGGYANTAÁRUKAT, ASZTÁRUKAT, SZÁRAZ ÉS ZSIROS
TÖMÍTÉSEKET LEGMEGBIZHATÓBB MINŐSÉGEKBE SZÁLLIT AZ:

ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA

mánnyal többet, mint a múlt év hasonló időszakában. Egy-egy munkanapon átlag 1923 vasuti kocsit raktak meg; 341 kocsival kevesebbet, mint az előző hét egy-egy munkanapján.

A szerkesztésért felelős: Dr. Bischitz Béla.

Szent-Lukács-fürdő, téli és nyári gyógyhely, Budán
csusz, köszvény, ideg- és bőrbajok ellen. Iszapfürdők, iszapborogatások, kő- és kádfürdők, külön férfi- és női vizgyógyintézet, gőzfürdők és gyógyvizuszodák. Szállodák, gondos penzió. KRISTALY forrásásványviz étvágyat javít, gyomorrontást megakadályoz. Vidékre és külföldre fuvardíjmentes szállítás. K/677,501.52/11.)

Állást keres

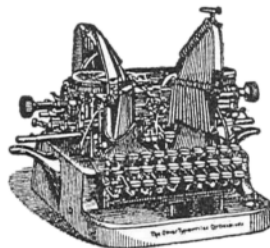
józan életű bányaiskolát jelesen végzett erőteljes egyén, kinek a kőszén és barnaszénbányászatban nagy gyakorlottsága van, bánya és külszin méréseket önállóan végez, valamint irodai teendőket üzemvezetői, bányamérői, vagy főaknászi állást keres. Fizetési igény 200 K, lakás és világítás. Ajánlatok „Megbízható” jelige alatt a kiadóba. (B/3633/636 35.)

Aknász

barnaszénbányánál felvételre kerestetik. Részletes ajánlatok „Erdély 273” alatt lapunk kiadóhivatalába küldendők. B/1213/634/30

Erélyes bányafelőr,

aki bányaiskolai végzettséggel és gyakorlattal bír, kőszénbányaüzemi és bányamérnöki teendőkben jártas, magyarul beszél és ír, testileg és szellemileg ép, azonnali belépésre kerestetik. A román nyelvet értők előnyben részesülnek. Ajánlatok megfelelő bizonyítványokkal felszerelve és az igények megjelölésével a „Tihói Kőszénbánya Részvénytársaság” címére Désre intézendők. (B/3865/635/30.)

THE OLIVER látható írású IRÓGÉP

legújabb VI-os modelje megjelent, mely rovatol és vonaloz. Díjmentes bemutatás az ország bármely részében. Kérjen Prospektust. Magyarországi vezérképviselők: **Bérczi és Shires, Budapest, VI., Teréz-körút 8. sz.** (B. 3831. 617. 25)

Több mint **5,000** létesítmény

Eckardt Vilmos és Hotop Ernő részvénytársaság
BUDAPEST, V. kerület, Dorottya-utca 6. szám.
Tervezünk és vállalunk 1870. év óta:

Téglaégetőket, tetőcsorépgyárakat, chamoto-téglaágyárakat, mészégetőket, magnezitgyárakat, tüzelési berendezéseket, gyárkéményeket, kazánbelsőfalazásokat.

B/726 507/23.)

FAMETSZETEKET ÉS KLISÉKET
ELSŐRENDÜ KIVITELBEN,
FELTŰNŐ MÓDON
JUTÁNYOS ÁRBAN ÉS RÖVID HATÁRIDŐ ALATT SZÁLLITOK.

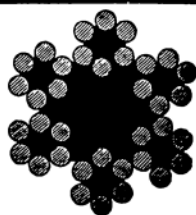
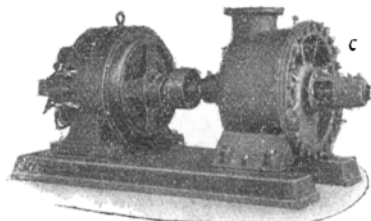
HEINRICH HAGEMANN
XYLOGRAFIAI MŰINTÉZET
WIEN XVII/1 BLUMENG.7

Erhardt és Sehmer gépgyára Saarbrücken.

Vezérképviselő: **FLAMM ADOLF**
műszaki irodája és gépészeti berendezések vállalata
Budapest, II., Margit-körút 48. sz.

Szállít: bánya- és kohógépeket, Diesel-nyersolajmotorokat, Centrifugális turbo-szivattyukat, gázgenerátorokat, Briquetsajtókat és dugattyus szivattyukat.

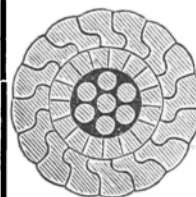
B/3835,641,52

Felten és Guillaume

kábel-, sodrony- és sodronykötélgár részvénytársaság

Budapest, V., Vízafogó 1460. szám.

Ólomkábelek. Villamvilágítási vezetékek. Sodronykötelek.

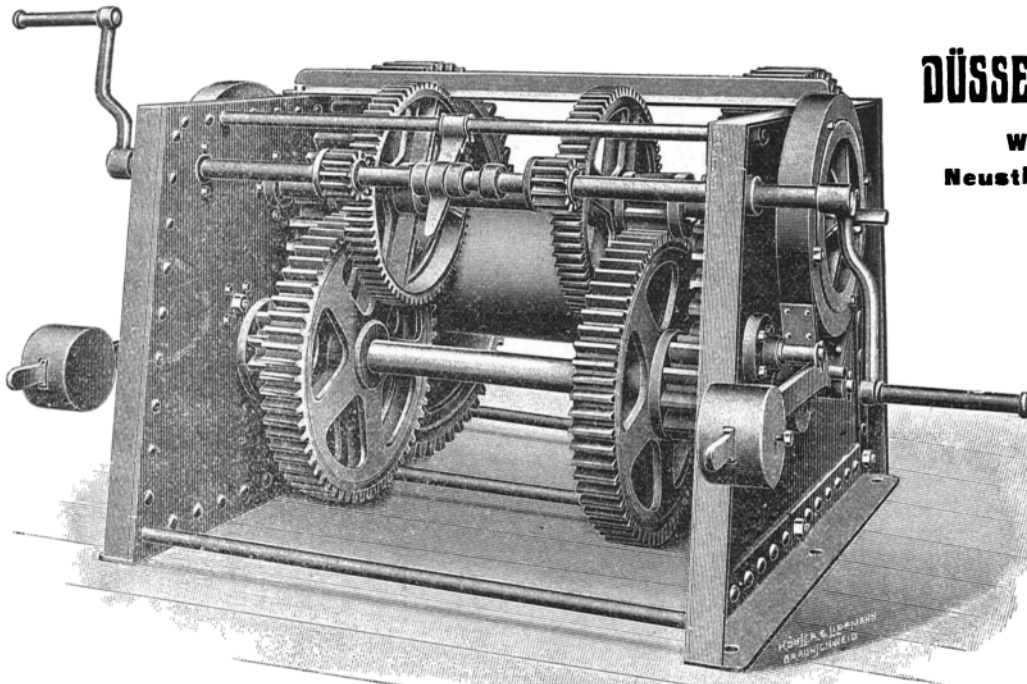
!!! Elektrolytikus vörösrézhuzalok, okonítvezetékek, szerelvények stb. !!!

(B. 2095. 619. 25.)

„HADEF“-jelű KÉZI-EMELŐBARKOK

HEINRICH de FRIES G. m. b. H.

SZERELÉSI CÉLOKRA BAYÁN-
HATÓSÁGI ELŐÍRÁS SZERINT

DÜSSELDORF 76/a.

**WIEN, VII/3.
Neustiftgasse III/26.**

Magyarországi
képviselő:

Vécsey Jenő

okl. gépészmérnök

**Budapest, V.,
Lipót-körut 21/c.**

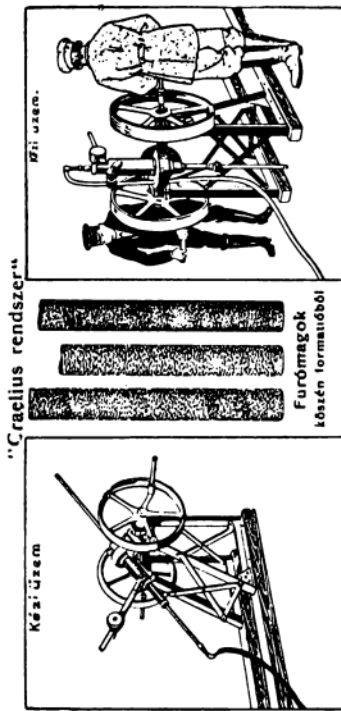
Telefon 105-84

Kérje 76. számú
árjegyzékünket.

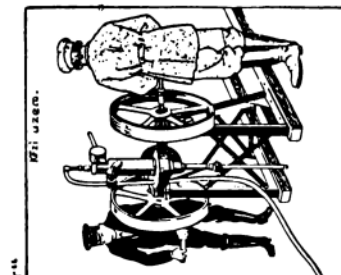
Azonnal szállítható 600-tól 15,000 kilogr. hordképességig közvetlenül a doboz mérvé.

Boltjegy: 5

Kombinált közelfurórúgép kézi és gépjűzemre

Kézi üzem.

Gépi üzem.

Furórúgók kőszén tornautóból

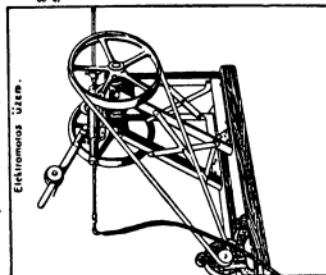
Prospektus és felvilágosítás érdeklődőknek rendelkezésére áll.

Nélkülözhetetlen bányáknál, aknáknál, kőbányáknál, mész és cementműveknek, mindentféle egyéb furásoknál. Minden irányban tur 250 m. mélységig, sőt mélyebbre is. A furórúgók épék s így az átfúrt réteg hű képét nyerjük.

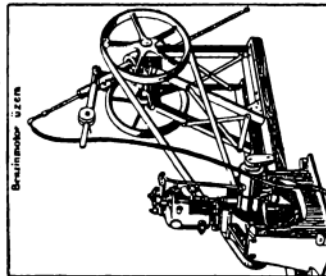
Igen nagy teljesítmény Egyszerű és szilárd Nem igényel javítást.

Legkisebb erőigényezés (10 m-es oránium)

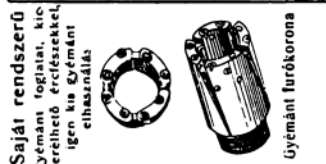
Térfigyelem kicsi (2 x 2 x 2 m)

Elektrikus üzem.

Benzinmotor üzem.

Saját rendszerű

gyémánt foglalat, kicserélhető ércfészekkel, igen kis gyémánt elhasználás

gyémánt furókoro

LANGE, LORCKE & Co.

gyémánt szerszám gyár
Brieg, 13 Bez. Breslau.

Sürgönyim:

Lange Lorcke, Brieg, Bez. Breslau.

Távbeszélő 34.

(B.1049/189/28.)

Rendelésnél és ajánlatkérésnél sziveskedjék lapunkra hivatkozni.

**KENŐANYAGOK, TISZTÍTÓANYAGOK, BŐR-BALATA-
TEVESZŐR-GÉPSZIAK ELSŐRENDŰ MINŐSÉGEK BEN:**

**ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA.**